

[Hanne Reintoft.]

til ud fra et fælles ønske om at sikre de personer, lovforslaget omhandler, størst mulig retsbeskyttelse.

Som nævnt ved første behandling er socialistisk folkeparti tilfreds med, at reglerne for åndssvage personer indgår i denne lov, der også omfatter Danmarks øvrige borgere.

Vi har med stor interesse lyttet til de betænkeligheder og de forslag, som Landsforeningen Evnesvages Vel har fremsat. Landsforeningen har ydet et betydeligt bidrag til belysning af de meget komplicerede forhold, der kan gøre sig gældende for åndssvage personer.

Landsforeningen har gjort opmærksom på, at mange unge tungt begavede senmodnes og derfor nødig skulle steriliseres på et tidspunkt, da de endnu ikke er fuldt udviklede i psykisk henseende. På denne baggrund skal jeg takke ministeren for at have godkendt vort forslag om, at der i loven indføres bestemmelser om særlig hensyntagen til personer under 21 år.

Vi er tilfredse med ændringsforslaget til § 10 om, at værgen i sager, hvor det drejer sig om en åndssvag, sindssyg eller umyndig, skal påhøre den vejledning, lægen giver den umyndige eller umyndiggjorte om indgrebets art og karakter.

Udvalget har spurgt ministeren, om en person, der på grund af åndssvaghed eller sindssygdom af værgen indstilles til sterilisation eller kastration uden selv at forstå indgrebets betydning, kan modsætte sig det. Justitsministerens svar måtte desværre blive nej, men det tilføjes, at den pågældende sikres endnu en retsbeskyttende foranstaltning, idet en dommer skal medvirke ved afgørelsen af, om indgrebet må anses for nødvendigt.

Måske kan vi ikke sikre de pågældende en bedre beskyttelse, men vi må håbe, at disse indgreb kun meget, meget sjældent vil finde sted.

Ved første behandling anmodede jeg ministeren dels om at sikre ansøgere, der får afslag, besked om deres ankeadgang, dels om at samrådenes afgørelse i disse sager sammenlignes med henblik på at sikre en ensartet praksis i alle landsdele. Jeg gjorde dette, fordi det var mit absolutte indtryk, at mødrehjælpens samråd

har en uensartet praksis med hensyn til indstilling til abort. Under udvalgsarbejdet blev mit indtryk desværre bekræftet; der er en uacceptabel stor forskel fra landsdel til landsdel. Jeg takker derfor ministeren for hans tilsagn om at søge dette problem løst. Ministeren vil bl. a. søge det gjort gennem den vejledning, der skal udarbejdes vedrørende lovens administration.

Jeg havde hellere set bestemmelserne om, at der skal gives oplysning om adgang til anke af samrådenes beslutninger, optaget i selve loven. Principielt må vi vende os imod tendensen til, at væsentlige oplysninger for borgerne her i landet skal findes i cirkulærer og ikke i lovens egen tekst. Jeg synes, at netop justitsministeren skulle gå i spidsen, når det drejer sig om, at borgerne får klare, overskuelige og fyldestgørende love, hvilket bl. a. vil sige love, hvor alle retssikkerhedsbestemmelser er med i selve lovtæksten.

Mødrehjælpen har udtrykt betænkelighed over for pålæggelsen af endnu en opgave, idet det kniber med bevillinger og personale til udførelse af de allerede pålagte opgaver. Personlig finder jeg, at det må være en naturlig opgave for mødrehjælpsinstitutionerne, at afgørelse om sterilisation træffes af de i forvejen nedsatte samråd. Men samtidig må jeg understrege, at det er tvungende nødvendigt for institutionen at få de nødvendige bevillinger. Mødrehjælpen er alt for ofte blevet ramt af nedskæring.

Hermed skal jeg anbefale både de stillede ændringsforslag og lovforslaget som helhed.

Niels Helveg Petersen: På foranledning af de bemærkninger, som jeg gjorde under første behandling, har der i udvalget været en drøftelse af muligheden for at gå over til en ordning med fri adgang til sterilisation.

Drøftelsen har ikke ført til fremsættelse af ændringsforslag. Hvis der skulle stilles ændringsforslag med det indhold til det foreliggende lovforslag, ville der være tale om så gennemgribende ændringer, at vi faktisk ville stå med en helt ny lov; det har jeg ikke fundet praktisk, da der ikke i udvalget var særlig tilslutning til tanken om at gå så vidt i første omgang. Jeg har imidlertid ikke ændret opfattelse; jeg betragter dette lovforslag som et fremskridt, men som et lovligt traditionelt fremskridt; jeg tror, vi